Oponentský posudek ke jmenovacímu řízení
Doc. Mgr. art. Martina Piačeka, ArtD
Vysoká škola výtvarných umení Bratislava

Tvorbu Martina Piačeka sleduji od roce 2010, kdy vystoupil v rámci aktivit skupiny *Verejný podstavec* s Daliborem Bačou, Michalem Moravčíkem a Tomášem Džadoněm. Již tvorba této skupiny se vyznačovala schopností integrálně a působivě spojovat kritickou reflexi aktuálního stavu společnosti i politické reprezentace s promyšlenou pečlivou výtvarnou realizací. Nadsázku a ironii, které byly pro skupinu typické, využil Piaček v průzkumu konstrukce „národního hrdiny“, když ikonickou podobiznu Milana Rastislava Štefánika promítal sám do sebe a do něj promítal tvář Anny Daučíkové: hrdina tak byl fundamentálně znejistěn.

Podobně pracoval se znejistěním hrdinské busty i v dalších variacích na Štefánika, včetně precizní mramorové busty bez tváře *Velmi slovenský hrdina* (2007). Tato linie vyvrcholila instalací *Václav Havel: Vymývanie* (2014, 2019), v níž tematizoval instrumentalizaci moderního, „čistého“ hrdiny, jehož hlava jako mýdlo slouží symbolickému gestu umývání rukou a zároveň sama mizí rozmýváním.

Způsob, jakým se v různých médiích zabýval korelacemi a konfrontacemi stereotypů rodové a nacionalistické imaginace, prokazuje, že jde o konceptuálního umělce s vysokou citlivostí pro tradiční formy. Tvorbu Martina Piačeka bych charakterizovala vyváženou trojicí pozic, jež jí dává v oblasti angažovaného umění málokdy vídanou stabilitu. Je to zaprvé potřeba vyjadřovat se uměleckou tvorbou k aktuálním i hlubším kritickým situacím ve společnosti, zadruhé citlivost vůči prostředí v napětí a synergii kultury a přírody, a zatřetí jeho sochařské východisko. To mu nedovolovalo sklouznout z ironického stanovisko k obyčejnému vtipu. Všechny tři součásti tvorby pak spojuje nezbytná složka kvalitního konceptuálního díla, totiž schopnost precizního přemýšlení. Ta Piačekovi dovolovala neuváznout v prvoplánové ironizaci národních či maskulinních identit, ale tvořit díla s vrstevnatým významem.
Za mimořádně pozoruhodné uchopení opomíjeného, ba opovrhovaného tématu pomníku jako problému současného umění považuji Piačekovu úvahu o tom, že samotná idea pomníku by byla nejlépe naplněna stavěním výstražných pomníků – jak to navrhl v souboru *Pomníky největších trapasů slovenské historie* (2007–2019).

V časové souvislosti s novým oživením aktivistického umění v době tzv. migrační krize 2014–2016 se Piaček podílel na několika kolektivních aktivitách. Poté se mu zařadil mezi tvůrce, kterým se v druhé polovině minulého desetiletí podařilo úspěšně přejít z ironické tematizace politicko-společenské kritiky k vážnějšímu zaujetí krizí lidského prostředí, kulturního i přírodního. To dokazují jeho poslední rozměrné realizace *Stručný archív daru* (2020) a *Metaforum* v košické synagoze (2021).

Načrtnutá trajektorie umělecké tvorby právem zaujala nejen slovenské, ale i zahraniční výstavní instituce, kde měl autor možnost prezentovat výsledky své práce, zúčastnil se i řady skupinových výstav v několika evropských zemích. Zároveň se neméně soustavně věnuje pedagogické práci v ateliéru „vvv“ Katedry intermédií, který vede společně s Dávidem Koronczim od roku 2018. Také jeho pedagogická praxe se vyznačuje šíří záběru, která studenstvu poskytuje kvalitní zázemí: vede kurzy sochařské modelace, intermediální workshopy a zároveň organizoval tříletý cyklus přednášek teoretiků a teoretiček Soft Norm, věnovaný různým formám občanského uvědomění. Jsem přesvědčena, že právě dnešní doba dává za pravdu těm, kdo považují právě občanskou angažovanost prostřednictvím umělecké tvorby za velmi důležitý pedagogický přínos.

Všechny zmíněné charakteristiky mne vedou k tomu, abych jednoznačně doporučila jmenování doc. Martina Piačeka profesorem Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě.

Podpísaná v.r.

Prof. PhDr Milena Bartlová, CSc
Katedra teorie a dějin umění UMPRUM Praha
24. března 2025